

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Ани Божидарова Белчева – Криворова, дм

Ръководител Катедра “Детска дентална медицина”, ФДМ, МУ – Пловдив

член на научно жури, включена със заповед на Ректора на МУ-Варна №
Р-109-470/05.11.2021г.

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен “доктор” по научна специалност **Терапевтична дентална медицина**, професионално направление **7.2. Дентална медицина**, област на висше образование **7. Здравеопазване и спорт**.

Тема: „Приложение на конично-лъчевата томография в ендодонтската практика“

Автор: д-р Славена Светлозарова Георгиева, докторант на редовна подготовка към Катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“, Факултет по дентална медицина, Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Научен ръководител: Доц. д-р Цветелина Илиянова Борисова - Папанчева, дм

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с Процедура за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Варна и включва следните документи:

- Дисертация
- Автореферат
- Документи на докторанта - автобиография; копие на диплома за завършена ОКС „Магистър“; заповед за зачисляване; протокол от изпит за докторантски минимум; заповед за отчисляване с право на защита; протокол от КС с положително решение за готовността за защита; декларация за оригиналност; списък с публикациите, свързани с темата- 3 публикации; копие на публикациите, свързани с темата на дисертацията; декларация за достоверност на представените документи.

Д-р Славена Светлозарова Георгиева е родена в град Варна на 17.05.1991г. Завършва средно образование в ГПЧЕ "Йоан Екзарх", гр. Варна през 2009г. Завършва висше образование в медицински университет проф. д-р Параскев Стоянов“, гр. Варна, специалност дентална медицина и придобива ОКС "Магистър" по Дентална медицина през 2017г. От 19.09. 2017г. е хоноруван асистент към катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“. След спечелване на конкурс през март 2018г. става редовен асистент към катедра „Консервативно зъболечение и орална патология. На 01.12.2018г. започва специализация по Оперативно зъболечение и ендодонтия с база на обучение УМДЦ, ФДМ, МУ-Варна. Зачислена е като редовен докторант към катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“ на 01.02.2019г.

Владее писмено и говоримо немски и английски език.

2. Актуалност на тематиката

Образните изследвания намират съществено приложение за уточняване разположението и морфологията на зъбите, броят на кореновите канали, размерът и степента на калциране на пулпната камера, посоката и степента на закривяване на корените, наличието на фрактури, ятрогенни инциденти, както и степента на развитие на зъбния кариес. Рентгенографиите подпомагат всяка една стъпка от провеждане на лечението - от диагностиката, до избора на метод за лечение и мониториране на дълготрайните резултати. Те позволяват диагностициране на периапикална патология, както и уточняване наличието и степента на коренова или костна резорбция.

Рентгенографски изображения, назначени в хода на ендодонтското лечение, целят визуализиране на проходимостта на кореновия канал и могат да бъдат проведени с поставени ендодонтски инструменти или гутаперкови щифтове в него. Рентгенографиите, направени веднага след obtуриране на кореновия канал, целят определяне качеството на корено-каналната запълнка.

Дълго време периапикалните рентгенографии са били основното и единствено образно средство, използвано при диагностика и лечение на ендодонтските усложнения. Двумерните рентгенографски изображения са свързани и с някои ограничения, които възпрепятстват самостоятелното им приложение. Сложната обемна характеристика на корено-каналната анатомия и заобикалящите структури, както и тяхното наслагване при получаването на двумерен образ, може да направи трудно правилното интерпретиране и да доведе до поставяне на грешна диагноза или грешно отчитане резултата от проведеното лечение. Конично-лъчевият томограф е екстраорален апарат, който позволява триизмерно изобразяване на оралните и лицево-челюстните структури и по този начин избягва някои от споменатите недостатъци. Въвеждането му през 1996г. бележи началото на практическото приложение на 3D-диагностиката в ендодонтията. Конично-лъчевата томография се определя като ефикасно средство, улесняващо диагностицирането и лечението на състояния като ранни стадии на апикален периодонтит, коренови фрактури, коренова резорбция, лечение на зъби с комплексна анатомия и аномалии във формата, планиране на апикална хирургия.

Актуалността на темата е безспорна, потвърждава се и от факта, че по време на изследването се прави поредица от стотици равнинни изображения на изследваната зона. С едно единствено завъртане СВСТ осигурява прецизно триизмерно изображение на цялата изследваната анатомична област. Конично-лъчевата томография позволява получаване на чисти изображения с висока резолюция, с по-ниска цена и доза на облъчване в сравнение със стандартния, използван в медицината, компютърен томограф.

Обект на внимание на дисертационния труд са анатомичните вариации в конфигурацията на корено-каналната система и броя на кореновите канали. Идентификацията на броя на кореновите канали, тяхното разположение и конфигурация не само подпомага по-лесното откриване на орифициумите, но и спомага при оптимизиране и в някои случаи минимализиране на кавитета за ендодонтския достъп

Определям темата като актуална и информативна.

3. Познаване на проблема

Представеният ми за разглеждане дисертационен труд е написан на 228 страници, от които 52 страници обзор, 25 страници – материал и методи, 106 резултати и обсъждане. Онагледен е със 100 фигури и 115 таблици. Използвани са 376 литературни източника, от които 5 на кирилица и 371 на латиница.

4. Структурни елементи на дисертационния труд

Дисертационният труд е правилно структуриран, съдържа всички основни елементи на за представяне на дисертационен труд: увод, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати и обсъждане, обобщение и изводи, библиография и приложения.

Литературният обзор е съвременен, достатъчен по обем и добре подреден. Анализирани са научната литература относно възможностите на различните методи за получаване на дентални изображения. Обследват се връзките между индикации и определени методи, предимства и недостатъци.

Литературният обзор завършва с анализ и мотивация, с което се обосновава разработването на настоящия дисертационен труд.

Целта на научния труд е да се изследват възможностите на СВСТ в откриването и диагностиката на анатомични вариации на ендодонтското пространство и корено-каналната система сред българското население. Изпълнението на целта се реализира чрез четири конкретни задачи. Поставените задачи са върху различен брой пациенти, описани подробно в методиката на изследването.

Методика на изследването

Методиките са насочени към всяка от поставените задачи. Посочени са включващи и изключващи критерии. Описани са коректно и подробно последователните манипулации с цел възпроизводимост на резултатите.

Резултатите са добре описани и придружени от таблици и фигури. Подбрани са достатъчно статистически методи.

Изводите са конкретни и ясни и следват получените резултати. Изведени са 5 главни извода по разгледаните задачи.

Библиографията е съвременна с източници от последните 5 години и показва уменията на дисертантката да издирва научна информация, да я систематизира и да представя наука, базирана на доказателства.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Изследваният материал е достатъчен. Направена е интерпретация и обсъждане на получените резултати.

Приемам следните предложени приноси:

Приноси с потвърдителен характер:

1. Доказани са предимствата на приложение на СВСТ в областта на ендодонтията.
2. Потвърждава се високата честота на налични допълнителни коренови канали при максиларните и мандибуларни молари, максиларните втори премолари и мандибуларните инцизиви.
3. Потвърждава се точността на СВСТ-измерванията при определяне на работна дължина.
4. Потвърждават се възможностите чрез СВСТ-диагностика да се установи конфигурацията на ККС и наличието на дентикли и калцификати в ККС.
5. Потвърждава се ролята, която СВСТ-диагностиката има, за подпомагане откриването на коренови фрактури.

Приноси с оригинален характер за страната:

1. За първи път е проведено изследване с такъв обхват, целящо доказване приложението на конично-лъчевата томография в областта на ендодонтията.
2. За първи път е проведено сравнително изследване на точността на определяне на работна дължина чрез СВСТ – измерване и чрез електрометричен метод.

3. За първи път е установена честотата на налични допълнителни коренови канали по групи зъби сред българското население, използвайки СВСТ като диагностично средство.
4. За първи път е проведено СВСТ изследване, целящо установяването на билатерална симетрия между броя на корените, КК и типа конфигурация на ККС при симетрични двойки зъби сред българското население.
5. За първи път е проведено СВСТ изследване, целящо анализ на конфигурацията на корено-каналната система във всеки корен по групи зъби сред българското население.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Дисертантката има представени 3 публикации, свързани с дисертационния труд. Популяризираща е и разработката си с 2 участия в национални форуми в Пловдив и Варна.

Д-р Георгиева е извършила специализираната клинична работа самостоятелно, под ръководството на научния си ръководител.

7. Критични забележки и препоръки (към проведеното изследване и представените материали).

Всички направени от мен критични бележки относно структурата на подреждане и включване на изследвания материал са съобразени. Д-р Георгиева коректно е отразила промените, които само допълват голямото количество обработен материал, прецизират статистиката и са в подкрепа на компетентно извършената работа по научния труд и неговото оформяне.

8. Автореферат

Сдържанието и качеството на автореферата съответства на разработения труд и е направен според изискванията на МУ-Варна. Отразява основните резултати, постигнати в дисертацията, направените изводи и приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

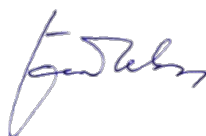
Представеният за рецензиране дисертационен труд **отговаря** на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането му и Правилника на МУ - Варна.

Дисертационният труд разглежда една обсъждана и актуална тема. Докторантът д-р Славена Светлозарова Георгиева притежава разширени и надграждащи теоретични познания по научната специалност детска дентална медицина. В разработения труд са демонстрирани възможности за набиране и интерпретиране на научна информация.

Това ми дава основание да дам своята **положителна оценка** на представения дисертационен труд на тема „Приложение на конично-лъчевата томография в ендодонтската практика“. **Предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** на д-р Славена Светлозарова Георгиева, докторант в докторска програма по терапевтична дентална медицина към МУ-Варна.

28.11. 2021 г.

Рецензент:

/проф. д-р Ани Белчева, дм/